

STRUCTUURVISIE
GEMEENTE HATTEM
Uitvoeringsparagraaf 2012 - 2025

gemeente

Hattem

INHOUD

1	INLEIDING.....	3
1.1	Status	3
1.2	Samenhang met beleidsnota's en handboeken	3
1.3	Milieueffectrapportage (m.e.r.).....	3
1.4	Expeditie Hattem	4
1.5	Inhoud uitvoeringsparagraaf	4
2	BELEID EN INSTRUMENTEN	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Beleid	6
2.3	Instrumentele regie op de uitvoering	6
2.4	Financiële regie op de uitvoering.....	7
3	PROJECTEN EN FINANCIEN.....	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Fasering.....	9
3.3	Financiële samenvatting.....	11
3.4	Factsheets	14
	BIJLAGE 1 Ingetrokken beleidsdocumenten	32

STRUCTUURVISIE GEMEENTE HATTEM ONDERDEEL UITVOERINGSPARAGRAAF

1 INLEIDING

Het vastgestelde ruimtelijke ontwikkelingsplan Hattem geeft aan hoe Hattem zich de komende jaren gaat ontwikkelen. De voorliggende uitvoeringsparagraaf geeft aan hoe dat gaat gebeuren. Het ruimtelijk ontwikkelingsplan en de uitvoeringsparagraaf vormen samen de structuurvisie zoals bedoeld in de wet ruimtelijke ordening (Wro). De wettelijke procedure voor de structuurvisie Hattem wordt medio 2011 doorlopen. De voorliggende uitvoeringsparagraaf vervangt bij vaststelling de voorgaande uitvoeringsparagraaf.

1.1 Status

Structuurvisie

De wet ruimtelijke ordening verplicht gemeenten voor haar grondgebied een structuurvisie op te stellen. Het ruimtelijk ontwikkelingsplan Hattem voldoet aan bijna alle eisen volgens de nieuwe Wro. Het is echter nog niet geen structuurvisie. Daarvoor moeten aangegeven worden met welke instrumenten en middelen de ontwikkelingsvisie wordt gerealiseerd. Dat kan in een uitvoeringsparagraaf. Daarmee bestaat de structuurvisie Hattem uit:

- Het ruimtelijk ontwikkelingsplan (reeds vastgesteld);
- Uitvoeringsparagraaf.

Het gemeentebestuur verplicht zichzelf naar de structuurvisie te handelen. De structuurvisie bevat geen verplichtingen naar burgers. Burgers mogen wel verwachten dat het bestuur de koers van structuurvisie aanhoudt.

Ruimtelijk ontwikkelingsplan

Het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Hattem is het richtinggevend document voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Hattem tot 2025. Het ontwikkelingsplan bevat een thematische beschrijving, een integrale ontwikkelingsvisie en een uitvoeringsprogramma.

Uitvoeringsparagraaf

De uitvoeringsparagraaf geeft een antwoord op de vraag hoe en met welke inzet van middelen en instrumenten de ontwikkelingsvisie (ruimtelijk ontwikkelingsplan Hattem) wordt gerealiseerd. De uitvoeringsparagraaf wordt jaarlijks geactualiseerd en is gekoppeld aan de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Indien tijdens de begrotingscyclus wordt besloten af te wijken van de uitvoeringsparagraaf wordt de uitvoeringsparagraaf gewijzigd vastgesteld.

1.2 Samenhang met beleidsnota's en handboeken

Met het in werking treden van de Wro zijn gemeenten wettelijk verplicht te beschikken over een aantal visies en beleidsnota's. Hierbij onderscheiden we drie categorieën:

is beschreven in:

A. Wat / waar / wanneer	Ontwikkelingsvisie op hoofdlijnen is opgenomen in ruimtelijk ontwikkelingsplan / structuurvisie
B. Hoe	Beleidsnota's: - uitvoeringsparagraaf structuurvisie, - nota grondbeleid, - nota grondprijzenbeleid - regio Noord-Veluwe – functieverandering - KWP III
C. Binnen welke spelregels	Handboeken: - kwaliteitsboek inrichting Openbare ruimte - Beslisboom initiatieven - Handleiding kleine particuliere initiatieven gemeente Hattem - Protocol particuliere initiatieven (Standaard)overeenkomsten

1.3 Milieueffectrapportage (m.e.r.)

De structuurvisie biedt geen kader voor nieuwe m.e.r.-plichtige¹ activiteiten. Ook biedt de structuurvisie geen kader voor nieuwe m.e.r.-beoordelingsplichtige² activiteiten, danwel dat er sprake is van belangrijke

¹ Inrichting landelijke gebied > 250 ha, aanleg jachthaven > 500 ligplaatsen, bouw van > 2000 woningen buiten de bebouwde kom, > 4000 woningen binnen de bebouwde kom, aanleg bedrijventerrein > 150 ha.

² (indicatief) Inrichting van het landelijk gebied >125 ha, aanleg jachthaven > 100 ligplaatsen, bouw van > 2000 woningen buiten de bebouwde kom, stadsprojecten > 100 ha, aanleg bedrijventerrein > 75 ha.

nadelige milieugevolgen. De structuurvisie hoeft ten slotte ook geen passende beoordeling te ondergaan. Daarom is er geen sprake van verplichting van het doorlopen van de procedure van de milieueffectrapportage gekoppeld aan de structuurvisie (zogenoemde plan-m.e.r.).

1.4 Expeditie Hattem

Expeditie Hattem is een proces dat gericht is om te komen tot structurele bezuinigingsmaatregelen. Het proces is net zoals de uitvoeringsparagraaf structuurvisie gekoppeld aan de Planning & Control Cyclus. Daarnaast is in de projectplanning kritisch bekeken of projecten doorgeschoven kunnen worden. Diverse projecten zijn om deze reden in de tijd naar achteren geschoven, danwel worden alleen uitgevoerd indien zicht is op cofinanciering.

1.5 Inhoud uitvoeringsparagraaf

De uitvoeringsparagraaf geeft aan hoe de visie uit het ruimtelijk ontwikkelingsplan wordt gerealiseerd.

Hoofdstuk 2 gaat in op het beleid en de instrumenten die ingezet worden om het beleid uit te voeren.

Hoofdstuk 3 beschrijft de projecten en de financiën per project.

Figuur 2 Inbreiding versus uitbreiding woningbouw

Inbreidingsgebied gemeente Hattem ('ja, mits)

Ontwikkelingsvisie Hattem

LEGENDA

- Cultuurhistorische Hanzestad Hattem
- Kwalitatief opgevaardeerde IJsselzone
- Jachthavenontwikkeling
- Groene woonmilieus
- Bevaarbaar / recreatief Apeldoorns kanaal
- Kleinschalige economische functies (wonen en recreatie)
- Uiterwaarden met agrarisch natuurbeheer
- Stedelijk recreatief uitloopgebied
- Landschappelijke versterkte zone d.m.v. 'rood voor groen'
- Landschappelijk en ecologisch versterkte zone inclusief recreatieve functies
- Recreatief versterkte locaties
- Hattemer poort: combinatie van natuur en sport
- Natuurvriendelijk ingerichte Oude Middenwetering
- Landschappelijke inpassing Hanzelijn
- Fietverbinding over de IJssel (Rozenbooms poort)
- Bedrijventerreinen
- Reservering toekomstig bedrijventerrein
- Kern Hattem
- Windmolens

2 BELEID EN INSTRUMENTEN

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op het beleid en beschrijft de instrumenten die ingezet worden om het beleid uit te voeren. Ten slotte wordt ingegaan op de financiële regie op de uitvoering. De beschrijving is op hoofdlijnen. Voor een meer uitvoerige beschrijving wordt verwezen naar de nota Grondbeleid.

2.2 Beleid

Het ruimtelijke beleid vanuit de diverse thema's is neergelegd in het ruimtelijk ontwikkelingsplan Hattem. Hiernaar wordt verwezen. Voor wat betreft het provinciale woningbouwbeleid is het Kwalitatief Woningbouwprogramma (KWP) II vervangen door KWP III. Daarnaast is beleid met betrekking tot inbreiding woningbouw geformuleerd. Onderstaand wordt hier op ingegaan.

KWP III In het KWP III wordt meer dan in de voorgaande versies ingegaan op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Inbreiding krijgt voorrang boven uitbreiding en er is specifieke aandacht voor duurzaamheid en levensloopbestendigheid. Er blijft aandacht voor het realiseren van voldoende goedkope huur- en koopwoningen en er is aandacht voor specifieke doelgroepen zoals senioren en starters. De ambities van Hattem passen goed bij de ambitie van het KWP III. De afnemende bevolkingsgroei in de regio heeft effect op het totaal aantal woningen dat is toegewezen aan de regio. Bij de onderlinge verdeling van woningaantallen mag Hattem 564 woningen bouwen in de periode 2010 t/m 2019.

Inbreiding versus uitbreiding woningbouw

Na de uitleglocatie Assenrade die nog wordt gerealiseerd, is er geen behoefte meer aan aanvullende uitbreidingslocaties voor woningbouw. Om groen, blauw en cultuurhistorie als kernwaarden voor Hattem te behouden, kiest Hattem naar de toekomst toe voor inbreiding van woningbouw. In principe mogen er alleen nog maar nieuwe woningen worden toegevoegd in het inbreidingsgebied. Dit gebied is aangegeven in figuur 2.

In het inbreidingsgebied geldt het 'ja-mits' beleid. Dit houdt in dat nieuwe woningen kunnen worden toegevoegd mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Stedenbouw / welstand;

- Planologische voorwaarden;
- Wet- en regelgeving
- KWP III;
- Overig beleid gemeente Hattem / overige overheden.

Buiten het inbreidingsgebied geldt het 'nee-tenzij' beleid. Dit houdt in dat geen nieuwe woningen kunnen worden toegevoegd, tenzij wordt aangesloten bij het functieveranderingsbeleid zoals dat is omschreven in het document "Regio Noord Veluwe functieverandering uit 2007" en de hierin beschreven voorwaarden. Dit beleid voorziet o.a. in herontwikkeling bij vrijkomende agrarische bedrijven en niet agrarische bedrijven.

Voor de procedurebehandeling van initiatieven wordt verwezen naar:

- Regio Noord Veluwe functieveranderingsbeleid;
- Handleiding kleine particuliere initiatieven gemeente Hattem
- Protocol particuliere initiatieven.

Landschapsonwikkelingsplan

Op het moment van het opstellen van de uitvoeringsparagraaf structuurvisie is gewerkt aan het landschapsonwikkelingsplan (LOP) Hattem. Dit beschrijft het kaderstellende beleid op het gebied van landschap in onze gemeente. Het uitvoeringsprogramma van het LOP wordt na vaststelling integraal opgenomen in de uitvoeringsparagraaf structuurvisie. Ook de monitoring en evaluatie sluit aan bij de structuurvisie.

2.3 Instrumentele regie op de uitvoering

Onderstaand wordt ingegaan op hoe Hattem de privaatrechtelijke en publiekrechtelijk instrumenten wil inzetten om de visie uit het ruimtelijk ontwikkelingsplan te realiseren.

• Nota Grondbeleid 2010 - 2014

De gemeente Hattem onderscheidt in de Nota Grondbeleid 2010-2014 vier beleidsdoelen:

1. Woningbouw

Na de uitleglocatie Assenrade die nog gerealiseerd wordt, kent Hattem naar verwachting alleen nog maar inbreidingslocaties. Er bestaat geen druk op uitbreiding meer, dus er is geen noodzaak om actief de markt op te gaan om gronden te verwerven. Met de huidige bekende plannen kan worden voorzien in de woningbouwbehoefte.

Voor woningbouw voert Hattem in beginsel een passief grondbeleid.

2. Bedrijvigheid

Bedrijvenpark H2O wordt momenteel ontwikkeld en levert 70 ha bruto aan bedrijventerrein. Met H2O wordt ruimschoots voorzien in de behoefte aan bedrijventerreinen. Er zijn geen aanvullende bedrijvenlocaties nodig, waardoor er geen druk op uitbreiding bestaat in Hattem. Voor bedrijvigheid voert Hattem dan ook een passief grondbeleid.

3. Groen, recreatie, landschap, ecologie

Bij dit beleidsdoel is het van belang welke rol de gemeente wenst te spelen bij bepaalde projecten. Bij bijvoorbeeld de realisatie van fietspaden zal de gemeente een actieve rol hebben, anders komt zo'n project niet van de grond. Er is vaak sprake van samenwerking met partijen, waardoor er vaak gekozen zal worden voor een faciliterend of actief grondbeleid.

4. Inbreiding

a. Revitalisering, herontwikkeling, transformatie

Op dit moment voert gemeente Hattem een passief grondbeleid als het gaat om dit beleidsdoel. Het is ook mogelijk dat er in de toekomst gekozen wordt voor een actief grondbeleid, omdat er bijvoorbeeld besloten wordt om als gemeente een aanjaagfunctie te willen hebben. De gemeente kan voor een kortere termijn belang hebben bij het regisseren van een initiatief. Wanneer het gemeentelijke grondbeleid altijd passief zou blijven, bestaat de kans dat er geen initiatieven van de grond komen. Gemeente Hattem kan dus een actief, faciliterend of passief grondbeleid toepassen.

b. Particuliere initiatieven

Bij particuliere initiatieven van kleine inbreidingslocaties kan een initiatiefnemer op eigen grond ontwikkelen. Gemeente Hattem stelt in dat geval alleen de kaders waarbinnen ontwikkeld kan worden. De voorkeur gaat er naar uit om dit via een anterieure overeenkomst te regelen. Gemeente Hattem start geen ruimtelijke procedure op wanneer nog geen anterieure overeenkomst is gesloten. De gemeente voert een passief grondbeleid.

- **Privaatrechtelijke spoor**

Hattem kiest allereerst voor een minnelijke vorm van samenwerking boven het inzetten van publiekrechtelijke instrumenten. Dat gebeurt door een privaatrechtelijke overeenkomst te sluiten met particuliere eigenaren. Dit zijn vrijwillige afspraken die vastgelegd worden in een zogenoemde anterieure overeenkomst.

- **Publiekrechtelijke spoor**

Als het niet lukt om met een private exploitant tot een anterieure overeenkomst te komen en de gemeente wil de realisatie wel mogelijk maken, wordt een exploitatieplan opgesteld. Het is bedoeld als stok achter de deur voor kostenverhaal.

2.4 Financiële regie op de uitvoering

Ingegaan wordt op:

- Kostenverhaal
- Dekking en financiering uitvoeringsparagraaf

Kostenverhaal

De Wro biedt gemeenten een aantal mogelijkheden voor kostenverhaal. Onderstaand wordt het beleid van Hattem beschreven:

- **Grondverkoop**

Als de ontwikkellocatie bestaat uit gemeentegrond kan de gemeente de exploitatiekosten verrekenen in de gronduitgifteprijs. Kostenverhaal vindt dan plaats via grondverkoop (privaatrechtelijk spoor). De grondprijzen dienen overigens wel marktconform te zijn. Wanneer de gronden in particulier eigendom zijn, moeten de exploitatiekosten op een andere manier worden verhaald.

- **Bovenwijkse verevening**

Bovenwijkse verevening is toerekening van kosten van gronden buiten het exploitatiegebied, zoals bijvoorbeeld hoofdinfrastructuur en rotondes. Omdat de omvang van de infrastructurele bovenwijkse werken die in Hattem op de rol beperkt is, kiezen we ervoor het instrument bovenwijkse verevening vooralsnog niet in te zetten. Kosten van voorzieningen zowel binnen als buiten het plangebied worden volgens wettelijke criteria toegerekend aan het betreffende plan. De nota grondbeleid gaat hier nader op in.

- **Bovenplanse verevening**

Bovenplanse verevening is het inzetten van financiële overschotten van winstgevende locaties (de zogenaamde verdienlocaties) om tekorten op andere locaties te verevenen. In Hattem is er op langere termijn, ook voor particulieren, geen zicht op verdienlocaties, daarom biedt het instrument bovenplanse verevening geen meerwaarde en wordt het vooralsnog niet ingezet.

- **Financiële bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen**

Financiële bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen betekent dat in een privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst de bijdrage voor ruimtelijke ontwikkelingen in een ander gebied wordt vastgelegd zoals bv bijdragen aan natuur, recreatie, waterberging en infrastructuur. Het vragen van een bijdrage kan alleen op een minnelijke manier, via een anterieure overeenkomst en kan niet publiekrechtelijk worden afgedwongen. De ervaring bij andere gemeenten leert dat tot op heden zelden tot nooit gebruik gemaakt wordt van dit nieuwe instrument. Hattem maakt daarom vooralsnog geen gebruik van de bijdrage ruimtelijke ontwikkeling.

Dekking en financiering uitvoeringsparagraaf

In het volgende hoofdstuk zijn de projecten die we gaan uitvoeren opgenomen. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Projecten moeten zich via de grond- en gebouwenexploitatie financieren.
- Zo veel mogelijk gebruik maken van subsidies;
- Realistisch programmeren;
- Geen bijdragen bovenwijkse verevening, bovenplanse verevening en financiële bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De uitvoeringsparagraaf wordt procesmatig gekoppeld aan de planning & control cyclus van de gemeente Hattem. Dat betekent dat de integrale afweging om gelden beschikbaar te stellen gebeurt tijdens de behandeling van de gemeentelijke gemeentebegroting.

3 PROJECTEN EN FINANCIEN

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de projecten die we uitvoeren om de ontwikkelingsvisie te realiseren. Het is geen statisch document maar moet eerder worden beschouwd als een aan te passen leidraad voor de planning van projecten. Afhankelijk van te verkrijgen subsidies en cofinanciering en wijzigingen van inzicht kan de wens ontstaan het programma aan te passen. De evaluatie van de voortgang vindt jaarlijks plaats middels de toelichting van de jaarrekening.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op projectfasering en de financiële consequenties voor de:

- Korte termijn (2012);
- Middellange termijn (2012 – 2016);
- Lange termijn (2016 – 2025).

3.2 Fasering

Onderstaand wordt beschreven wanneer de projecten worden uitgevoerd. Hierbij is onderscheid gemaakt in de verschillende planfasen: initiatief fase, ontwerp fase en de uitvoerings fase.

	fasering
Initiatief fase	
Ontwerpfase	
Uitvoeringsfase	

Project	Korte termijn	Middel-lange termijn	Lange termijn
	2012	2012 - 2016	2016 - 2025
Natuur en water			
NW.1 Gebiedsvisie Uiterwaarden (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)			
NW.2 Realisatie Hattermerpoort			
Landschap en cultuurhistorie			
LC.1 Visie op landschappelijke inpassing Hanzelijn			
LC.2 Gebiedsplan Zoekzone landschappelijke versterking (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)			
LC.3 Gebiedsvisie Landgoed Molecaten en omgeving (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)			
LC.4 Uitloopgebied Assenrade (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)			
LC. 5 . Opstellen Gebiedsuitvoeringsprogramma (GUP) Groene diensten			
Economische dragers			
E.1 Herontwikkeling 't Veen		<i>extern initiatief</i>	<i>extern initiatief</i>
E.2 Herontwikkeling locatie Saturn Petfood	n.v.t.		
E.5A Herontwikkeling vrijkomende (ijsbaan)locatie			
E.5B Realisatie IJsbaan			
E.6 Woningbouw Assenrade			
Landbouw			
L.1 Gebiedsvisie deelgebied "Polder" (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)			
L.2 Visie op ontwikkeling paardenhouderij			
Recreatie en toerisme			
R.1 Opwaarderen Apeldoons kanaal			
R.2 a Hattem aan de IJssel fase 1 (gerealiseerd 2010)	n.v.t.		
R.2 b Hattem aan de IJssel fase 2 (geplande realisatie 2011)	n.v.t.		
R.2 c. Hattem aan de IJssel fase 3			
R. 2 d. Hattem aan de IJssel fase 4			
R.3 Uitbreiding jachthaven (reeds gerealiseerd)	n.v.t.		
R.5 Fietsverbinding Hattem - Heerde via Hoenwaard			
R.6 a Zwemvoorziening bij de Marke			
R.6. b Kulturhus bij de Marke			
R.7 Quick scan Clustervisie voor Cluster Hattem - Oldebroek			
R.8 Herontwikkeling voormalige stortplaats			

R. 9 Wandelroutenetwerk Hattem, Heerde, Oldebroek (klompenpad noord en klompenpad zuid)			
Verkeer, vervoer en waterstaat			
E.3 Verkeerscirculatie en verblijfsklimaat binnenstad			
E.4 Station Hattem 2010			
E.7 Aanleg rotonde Hilsdijk - Zuiderzeestraatweg			
E.8 Aanleg verkeerskruising Zuiderzeestraatweg - Geldersdijk			
E.9 Aanleg T-kruising Hattemerbroek - Zuiderzeestraatweg			
R.4 Fietsverbinding Rozeboomspoor gerealiseerd	n.v.t.		

3.3 Financiële samenvatting

Onderstaand is de financiële samenvatting opgenomen. Voor een totaaloverzicht, nadere onderbouwing van de dekking en een toelichting wordt verwezen naar de bijlage.

Financiële samenvatting structuurvisie Hattem

	Totale investering (incl. ambt uren) (in euro's * 1000)	Jaar	Dekking	Opnemen op gemeentebegroting 2012 (in euro's * 1000)
Naam project				
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
NW.1 Gebiedsvisie Uiterwaarden (onderdeel landschapsontwikkelingsplan (LOP))	3	2011- 2012	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 3: kosten ambtelijke uren • Uitvoeringskosten volgt uit LOP
NW.2 Realisatie Hattemerpoort	4 + PM uitvoering	2012 - 2016	100 % gemeente voor de aan Hattem toebedeelde projecten (rest Provincie Gelderland, waterschap, gemeente Heerde etc).	<ul style="list-style-type: none"> • 4: kosten ambtelijke uren • Uitvoering projecten PM • De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering.
Landschap en cultuurhistorie				
LC.1 Visie op landschappelijke inpassing Hanzelijn, zie ook R. 9	3	2012	gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 3: kosten ambtelijke uren
LC.2 Gebiedsplan Zoekzone landschappelijke versterking (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)	3	2011-2012	gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 3: kosten ambtelijke uren • Uitvoeringskosten volgt uit LOP
LC.3 Gebiedsvisie Landgoed Molecaten en omgeving (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)	3	2011-2012	Gemeente, ondernemers, provincie	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering afhankelijk extern initiatief • 3: kosten ambtelijke uren
LC.4 Uitloopgebied Assenrade (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)	25	2011-2012	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 10: kosten ambtelijke uren • 15: randvoorwaarden initiatieven / inrichtingsschets
LC.5 . Opstellen Gebiedsuitvoeringsprogramma (GUP) Groene diensten	34	2012-2013	50 % regio contract	<ul style="list-style-type: none"> • 4: kosten ambtelijke uren • 30: GUP + inventarisatie landschapselementen • Alleen uitvoeren bij cofinanciering
Economische dragers				
E.1 Herontwikkeling 't Veen	40 100	2012 2012-2018	100 % gemeente voor de planvorming, dekking uit liquidatie woningschap dekking uitvoering uit exploitatie door marktpartijen	<ul style="list-style-type: none"> • 40 jaarlijkse kosten ambtelijke uren voor komende jaren • 100 vrijkomende middelen uit de liquidatie woningschap Zwolle • kosten uitvoering PM, dekking exploitatie door marktpartijen
E.2 Herontwikkeling locatie Saturn Petfood	PM	Na 2020	PM	<ul style="list-style-type: none"> • Saturn blijft de komende jaren op locatie

	Totale investering (incl. ambt uren) (in euro's * 1000)	Jaar	Dekking	Opnemen op gemeentebegroting 2012 (in euro's * 1000)
Naam project				
E.5A Herontwikkeling vrijkomende (ijsbaan) locatie	PM	2012 – 2025	Dekking middels exploitatie herontwikkeling ijsbaanlocatie	<ul style="list-style-type: none"> PM
E.5B Verplaatsing Ijsbaan	450	2012 – 2016	100 % ijsbaan uit exploitatie herontwikkeling ijsbaanlocatie, nog te dekken	<ul style="list-style-type: none"> 450 dekking uit exploitatie herontwikkeling ijsbaanlocatie Waarvan kosten ambtelijke uren ijsbaan: 50
E.6 Woningbouw Assenrade	20.000	2010 – 2016	100 % uit grondexploitatie	<ul style="list-style-type: none"> Geen bijdrage op gemeentebegroting: dekking middels exploitatie Assenrade
Landbouw				
L.1 Gebiedsvisie deelgebied "Polder" (onderdeel landschapsontwikkelingsplan)	3	2011 - 2012	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> 3: kosten ambtelijke uren Uitvoeringskosten volgt uit LOP
L.2 Visie op ontwikkeling paardenhouderij	5	2013 – 2020	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> 5 kosten ambtelijke uren
Recreatie en toerisme				
R.1 Opwaarderen Apeldoorns kanaal <i>R.1.a verbreding halfverhard fietspad</i>	131	Vanaf 2013	Provincie, gemeente Heerde, gemeente Hattem, Waterschap, 50% regio-contract	<ul style="list-style-type: none"> 18 kosten ambtelijke uren jaarlijks 113 kosten uitvoering R.1.a alleen uitvoeren bij cofinanciering
<i>R.2.b verkeerskundige maatregelen kanaaldijk</i> <i>R.2. c maatregelen bruggen</i>	pm pm	Vanaf 2013 Vanaf 2013		
R.2 Hattem aan de IJssel <i>fase 1 en 2: Gerealiseerd in 2010</i> <i>fase 3: herinrichting De Bleek, bolders jachthaven, informatiezuil,</i>	400	2012 - 2015	74 Kosten ambtelijke uren 50 % regio contract	<ul style="list-style-type: none"> kosten ambtelijke uren: 74 kosten uitvoering ingeschat op 335 alleen uitvoeren bij cofinanciering
<i>fiets- en voetgangersbrug Apeldoorns kanaal</i>	590	Vanaf 2015	90 kosten ambtelijke uren	<ul style="list-style-type: none"> kosten ambtelijke uren: 90 kosten uitvoering ingeschat op 500
<i>fase 4: herinrichting Geldersedijk tussen haven en rotonde burg. Bijleveldsingel</i>	PM	Vanaf 2013		
R.3 Uitbreiding jachthaven	Afgerond	2010	-	-
R.5 Fietsverbinding Hattem - Heerde	430	2012- 2015	400 programmadirectie Ruimte voor de Rivier Veessen-Wapenveld	<ul style="list-style-type: none"> Alleen kosten ambtelijke uren: 30
R.6 a Zwemvoorziening bij de Marke <i>Geplande realisatie in 2011</i>	6.000	2011	Dekking investering middels een jaarlijkse bijdrage in de exploitatie.	Per jaar wordt door de gemeente een bijdrage van 220 dz euro beschikbaar gesteld.
R.6. b Kulturhus bij de Marke <i>Ontwerpfase</i> <i>Uitvoeringsfase</i>	50 843		300 cofinanciering provincie Gelderland	<ul style="list-style-type: none"> 300 cofinanciering provincie Gelderland 33 kosten ambtelijke uren ontwerp 82 kosten ambtelijke uren uitvoering

	Totale investering (incl. ambt uren) (in euro's * 1000)	Jaar	Dekking	Opnemen op gemeentebegroting 2012 (in euro's * 1000)
Naam project				
R.7 Quick scan Clustervisie verblijfsrecreatie voor Cluster Hattem - Oldebroek <i>Uitgevoerd in 2011</i>				
R.8 Herontwikkeling voormalige stortplaats	5	2013	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • 5 opnemen op begroting •
R. 9 Wandelroutenetwerk Hattem, Heerde, Oldebroek				
R. 9. a Klompenpad noord	73	2012	40 % Regio-contract 20 % pro-rail	<ul style="list-style-type: none"> • Kosten realisatie: 61 per route • kosten ambtelijke uren: 12 per jaar • slechts uitvoering indien toekenning subsidie en bijdrage prorail
R. 9. b Klompenpad zuid	73	2013	40 % regio-contract	
Verkeer, vervoer en waterstaat				
E. 3 Verkeerscirculatie en verblijfsklimaat binnenstad	40	2012 - 2016	100 % gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • kosten ambtelijke uren: 25 • Studies: 15 (exploitatiebegroting) • Kosten uitvoering PM
E.4 Station Hattem	-	2010 - 2015	-	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen bestuurlijke inzet
E.7 Aanleg rotonde Hilsdijk - Zuiderzeestraatweg	445	2013 - 2020	100 % dekking uit Hattemerbroek bv	<ul style="list-style-type: none"> • kosten ambtelijke uren: 18 • kosten realisatie: 427
E.8 Aanleg verkeerskruising Zuiderzeestraatweg - Geldersedijk	15	PM	100 % gemeente, onderzoek nut en noodzaak aanpassing	<ul style="list-style-type: none"> • Betreft nut- en noodzaakonderzoek. • Kosten ambtelijke uren: 5
E.9 Aanleg T-kruising Hattemerbroek - Zuiderzeestraatweg	pm	2013 - 2020	100 % dekking uit Hattemerboek bv	
R.4 Fietsverbinding Rozenboomspoor <i>Geplande realisatie in 2011</i>				

3.4 Factsheets

Per project is een factsheet uitgewerkt. De volgende informatie is per project aangegeven:

- projectbeschrijving;
- gemeentelijk programma;
- Wat gaan we ervoor doen?
- motivatie;
- initiatiefnemer;
- betrokken partijen;
- (huidige) planfase (zie kader);
- wanneer
- kosten;
- ambtelijke uren;
- cofinanciering.

Planfase:

Initiatiefase: fase vanaf uitvoeringsparagraaf tot plan van aanpak, projectplan of verkenningsdocument op basis waarvan een GO / NOGO kan worden genomen.

Ontwerpfase: fase van uitwerking tot aan een voorlopig ontwerp. Kan omvatten: programma van eisen, visie en voorlopig ontwerp, bestemmingsplan, grondexploitatie.

Uitvoeringsfase: Definitief ontwerp en eindigt met het slaan van de eerste paal

De projecten zijn gebundeld per thema, zoals beschreven in het ruimtelijk ontwikkelingsplan Hattem. Op een kaart zijn de diverse projecten opgenomen (figuur 3.1). Hieronder volgen de factsheets voor de volgende projecten:

Thema 1. Natuur en water:

- NW. 1 gebiedsvisie uiterwaarden;
- NW. 2 realisatie Hattemerpoort.

Thema 2. Landschap en cultuurhistorie:

- LC. 1 visie op landschappelijk inpassing Hanzelijn;
- LC. 2 gebiedsplan Zoekzone landschappelijke versterking;
- LC. 3 gebiedsvisie Molecaten en omgeving;
- LC. 4 uitloopgebied Assenrade.
- LC.5 . Opstellen Gebiedsuitvoeringsprogramma (GUP) Groene diensten

Thema 3. Economische dragers:

- E. 1 herontwikkeling 't Veen;
- E. 2 herontwikkeling Saturn Petfood
- E. 5 Realisatie IJbaan en herontwikkeling vrijkomende locatie.
- E. 6 woningbouw Assenrade

Thema 4. Landbouw:

- L.1 gebiedsvisie deelgebied "Polder";
- L.2 visie op ontwikkeling paardenhouderij.

Thema 5. Recreatie en toerisme

- R. 1 opwaarderen Apeldoorns kanaal;
- R. 2 Hattem aan de IJssel;
- R. 3 ontwikkeling jachthaven (gerealiseerd)
- R. 5 fietsverbinding Hattem – Heerde;
- R. 6 a zwemvoorziening bij de Marke;
- R. 6 b Kulturhus bij de Marke
- R. 7 quickscan Clustervisie voor het Cluster Hattem- Oldebroek;
- R. 8 herontwikkeling voormalige stortplaats.
- R. 9 wandelroutenetwerk Hattem, Heerde, Oldebroek (klompenpad noord en klompenpad zuid)

Thema 6. Verkeer, Vervoer en waterstaat

- E.3 Verkeerscirculatie en verblijfsklimaat binnenstad
- E. 4 station Hattem;

- E. 7 Aanleg rotonde Hilsdijk – Zuiderzeestraatweg;
- E. 8 Aanleg verkeerskruising Zuiderzeestraatweg – Geldersedijk;
- E. 9 Aanleg T-kruising Hattemerbroek- Zuiderzeestraatweg
- R. 4 fietsverbindingen

Project NW.1 Gebiedsvisie Uiterwaarden

Dit project maakt onderdeel uit van het Landschapsontwikkelingsplan Hattem. De uiterwaarden van Hattem, en dan voornamelijk de Hoenwaard, hebben hoge natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden. Hier "beconcurreren" verschillende functies, zoals recreatie, (agrarisch) natuurbeheer en landbouw, elkaar. Deze visie is van belang omdat Europa het hele uiterwaardengebied heeft aangewezen als Natura 2000 gebied en het daardoor een strenge wettelijke bescherming heeft. Zo kan de ecologische potentie van dit gebied goed tot zijn recht komen en kan afstemming van en ontwikkelingskaders voor functies worden verkregen. In het kader van dit project is Belvédère subsidie beschikbaar. Ook is er al geld beschikbaar voor het uitvoeren van het beheerplan voor de uiterwaarden tussen de jachthaven en de gemeentegrens met Kampen.

Wat gaan we ervoor doen?

De gebiedsvisie wordt interactief opgesteld en vastgesteld als onderdeel van het Landschapsontwikkelingsplan en wordt vertaald in uitvoerbare, betaalbare projecten.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: duurzame ontwikkeling uiterwaarden stimuleren

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: Waterschap Veluwe, gemeente Heerde, Rijkswaterstaat, provincie Gelderland, LTO-Noord, Gelderse Milieufederatie, Vereniging Landschap en Milieu Hattem, Gelders landschap, eigenaar IJsselstein en overige partners

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: 2009 - 2012

Kosten planfase: € 3.200,--, uitvoering PM

Ambtelijke uren: 32 uur in 2012

Cofinanciering: Hattemer poort, Ruimte voor de Rivier, nevengeul, Veessen – Wapenveld, Belvédère subsidie, PMJP (ILG), ondernemers, belanghebbende instanties, gebiedsagenda apeldoorns kanaal, regio-contract

Project NW.2 Realisatie Hattemerpoort

Het realiseren van deze ecologische verbinding tussen Veluwe en IJssel had grote prioriteit bij de provincie: het is een onmisbare schakel in de robuuste verbinding Veluwe - Salland. Op dit moment is er landelijk en provinciaal sprake van herbezinning. De ambitie is het opheffen van versnippering. Hattem onderschrijft dit belang en ondersteunt het werk van de provincie o.a. door gemeentelijke activiteiten te combineren met of te koppelen aan de diverse deelprojecten in deze poort. Belangrijke deelprojecten zijn: • Rasters • Passage Apeldoornse weg & Grote weg • Sportvelden • Kanaaldijk • Recreatievaart • Fietsroute Apeldoorns Kanaal • Herontwikkeling Hoenwaardse weg • Fietsroutes • Wandelroutes • Uitkijktoren • Gemeente opslag

Voor een beschrijving van de deelprojecten wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma van de Hattemerpoort.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente is trekker voor de volgende projecten.

- Ontrasteringsmaatregelen sportvelden
- uitvoering verkeerskundige maatregelen Apeldoornseweg en Kanaaldijk
- Inbreng gronden gemeentelijke opslag aan de kanaaldijk

Partijen vertegenwoordigd in de stuurgroep (o.a. de gemeente Hattem) zullen de uitvoering ter hand nemen. Afspraken hierover zullen nog vastgelegd worden in een samenwerkingsovereenkomst.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: ecologische verbinding realiseren

Wie neemt het initiatief: Provincie Gelderland

Betrokken partijen: gemeente Hattem, gemeente Heerde, Waterschap Veluwe, Rijkswaterstaat, Ministerie van LNV, provincie Overijssel, LTO-Noord, Gelders landschap, de federatie particulier grondbezit, Vereniging Landschap en Milieu Hattem,

sportverenigingen, particuliere ontwikkelaar

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: 2010-2015

Kosten planfase:

PM

Ambtelijke uren: 40 uur per jaar

Cofinanciering: n.v.t.

Landschap en cultuurhistorie

Project LC.1 Visie op landschappelijke inpassing Hanzelijn

De Hanzelijn is in verre staat van aanbouw als verbinding tussen Lelystad en Zwolle. Het traject loopt dwars door de gemeente Hattem voor een deel over een hoge spoordijk en zal een behoorlijke impact hebben op het landschap. De gemeente geeft de landschappelijke inpassing van deze spoordijk een hoge prioriteit. In dit project verwoordt de gemeente de visie en kaders die zij heeft op de landschappelijke inpassing van de spoordijk. Er is een koppeling met de ontwikkeling van uitloopgebied Assenrade en het wandelroutenetwerk. Deze kaders worden meegegeven aan Pro-Rail die het traject aanlegt.

Wat gaan we ervoor doen?

De plannen zijn nagenoeg afgerond. Er wordt nog gediscussieerd over de toegankelijkheid van een plaquette bij de pijler van de oude spoorbrug.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: ruimtelijke kwaliteit verbeteren

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: ProRail

Planfase: afgerond

Wanneer:

Kosten planfase: Onderzocht wordt of pro-rail bepaalde maatregelen die voortkomen uit het wandelroute netwerk (ontsluiten plaquette oude spoorbrug) en uit de visie voor het stedelijk uitloopgebied mede financiert.

Ambtelijke uren:

Cofinanciering:

Project LC.2 Gebiedsplan Zoekzone Landschappelijke versterking

Dit project maakt onderdeel uit van het Landschapsontwikkelingsplan Hattem. Deze zone ten westen van de kern Hattem is aangewezen in de Structuurvisie van de provincie Gelderland als zoekzone landschappelijke versterking. Het doel van deze zone is het behouden en versterken van de aanwezige landschapskwaliteiten via het toelaten van nieuwe (kleinschalige) rode functies (via functieverandering, hergebruik en woningsplitsing). De gemeente stelt voor deze zone een gebiedsplan inclusief verenigingsregeling (bijvoorbeeld de aanleg van een houtsingel financieren uit de meerwaarde van een nieuwe functie) op om specifiek aan te geven wat de ontwerpogave en de gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit is.

Wat gaan we ervoor doen?

Het gebiedsplan wordt interactief opgesteld en vastgesteld als onderdeel van het Landschapsontwikkelingsplan en wordt vertaald in uitvoerbare, betaalbare projecten.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit waarborgen en verbeteren

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: grondeigenaren, Gelders Genootschap (welstand), regio Noord-Veluwe

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: 2009-2012

Kosten planfase: € 3.200,- (ambt. uren, uitvoering PM)

Ambtelijke uren: 32

Cofinanciering: PMJP

Project LC.3 Gebiedsvisie Landgoed Molecaten en omgeving

Dit aantrekkelijke "tussengebied", globaal gelegen tussen de Randweg en de Oranje Nassaulaan op overgang van de Veluwe naar de kern Hattem, heeft op diverse plekken hoge landschappelijke waarden (o.a. bos, landgoed, sprengen). Een visie voor Landgoed Molecaten en omgeving, inclusief dagrecreatief gebied de Leemcule, is nodig om alle belangen en waarden in het gebied af te wegen en om ontwikkelingen mogelijk te maken. Als er een ontwikkeling is, dient er daarom een gebiedsvisie aan ten grondslag te liggen. De hoofdthema's zijn hier (extensieve) recreatie en ecologie. De gemeente ziet voor dit gebied een kans voor een ondernemer om de gebiedsvisie op te pakken. De gemeente werkt faciliterend en stimulerend.

Wat gaan we ervoor doen?

Gemeente zal faciliteren in afwachting van extern initiatief. Wel maakt het gebied deel uit van het Landschapontwikkelingsplan (LOP) Hattem. Het LOP wordt interactief opgesteld en vastgesteld als onderdeel van het Landschapontwikkelingsplan en wordt vertaald in uitvoerbare, betaalbare projecten.

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: ruimtelijke kwaliteit verbeteren, ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken

Wie neemt het initiatief: ondernemer(s), eigenaren

Betrokken partijen: gemeente Hattem, Vereniging landschap en milieu Hattem, verblijfsrecreatieve ondernemers, terreinbeherende

instanties, provincie Gelderland

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: afhankelijk van initiatief ondernemers

Kosten planfase: € 3.000,- (ambt. uren)

Ambtelijke uren: 32 uur

Project LC.4 Uitloopgebied Assenrade

De zone tussen de toekomstige woonwijk Assenrade, de Gelderse dijk en het tracé van de Hanzelijn is een blijvend open en groen gebied dat gevrijwaard is van verstedelijking. De gemeente vindt het belangrijk om dit karakter te waarborgen. Een landschappelijk inrichtingsschets is nodig om dit gebied duurzaam in te richten als (stedelijk) uitloopgebied van Hattem. Er is ruimte voor landschappelijke, recreatieve en educatieve functies. De landschappelijke relatie met de IJssel en Veluwe wordt benut. Onderdeel van het inrichtingsplan zijn de fietsverbindingen met Zwolle.

Wat gaan we ervoor doen?

De kaders van dit project zijn opgenomen in het Landschapontwikkelingsplan Hattem. Daarnaast wordt een inrichtingsschets uitgewerkt. De gemeente is initiërend wat betreft de aanleg van langzaam verkeervoorzieningen en sportfaciliteiten. Op de overige punten volgend.

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: vrijwaren van verstedelijking, uitloopgebied Hattem

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: grondeigenaren, projectontwikkelaars

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: voortvloeiend uit ontwikkeling Assenrade

Investering gemeente Hattem: € 15.000 t.b.v. integraal plan, grotendeels in 2011 uitgevoerd

Kosten planfase: € 25.400,-.

Ambtelijke uren: 104 uur

Project LC.5 . Opstellen Gebiedsuitvoeringsprogramma (GUP) Groene diensten

Grondeigenaren die landschapselementen of wandelpaden op hun grondgebied willen aanleggen of beheren en/of grond hiervoor willen inzetten, dragen bij aan het behoud en de versterking van het landschap van Hattem. Zij leveren een “groene dienst” aan de samenleving. Hiervoor maakt de gemeente een Gebiedsuitvoeringsprogramma (GUP) Groene diensten conform de Handreikingen Implementatie groenblauwe diensten (GBD) Gelderland. Het GUP vormt een uitvoeringsprogramma voor landschapsbeheer voor de middellange termijn (10 jaar). Een GUP is een voorwaarde om aanspraak te kunnen maken voor cofinanciering via provincie of europa.

Wat gaan we ervoor doen?

Om uitspraken te kunnen doen over de omvang van de kosten van de gemeentelijke ambitie, dient een 0-meting te worden gedaan van de huidige situatie van de landschapselementen in de betreffende gebieden. Op basis van de 0-meting kunnen de verwachte kosten berekend worden. Op basis daarvan kan de gemeente haar ambitie kwantificeren, eventueel nog bijstellen en vervolgens een subsidieaanvraag doen. Naast het GUP, dienen ook de volgende documenten opgesteld te worden: * gemeentelijke dienstenbundel, * gemeentelijke subsidieverordening, * modelovereenkomsten, * plan voor fondsvorming en –beheer, * communicatieplan, * advies over de uitvoeringsorganisatie

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: ruimtelijke kwaliteit verbeteren, landschapsbehoud en -ontwikkeling

Wie neemt het initiatief: gemeente

Betrokken partijen: gemeente Hattem, Vereniging landschap en milieu Hattem, terreinbeherende instanties, provincie Gelderland, particulieren, grondeigenaren, klankbordgroep veluwe gemeenten + veluwe commissie

Planfase: initiatief fase/planfase

Wanneer: 2012-2013

Kosten planfase: € 34.000,- (incl. ambt. uren), wordt alleen uitgevoerd indien zicht is op 50 % cofinanciering (aangemeld via regio-contract)

Ambtelijke uren: 40 uur

Economische dragers

Project E.1 Herontwikkeling 't Veen

Het gebied 't Veen vlak bij het centrum van Hattem is een uitdagend herstructureringsgebied. Het gaat om een gedeeltelijk leegstaand en verouderd bedrijventerrein wat zal worden herontwikkeld naar woongebied. De gemeente stimuleert de verplaatsing van de aanwezige bedrijven naar het nieuwe bedrijventerrein Hattemberbroek. De locatie 't Veen heeft een enorme potentie als woningbouwgebied, door de gunstige ligging t.o.v. het historische centrum, de uiterwaarden, de bossen en het natuurgebied 't Veen. Bij het ontwerp en de inrichting van het woongebied wordt veel aandacht besteed aan groene en duurzame inrichting. Onderdeel van het project is het ondergronds brengen van de aanwezige hoogspanningsleiding.

Wat gaan we ervoor doen in 2012?

In 2012 willen we de definitiefase afronden. Het doel ervan is een procesvoorstel voor de verdere planvorming door de gemeenteraad te laten goedkeuren.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting:

Motivatie: duurzame herontwikkeling vrijkomende locatie

Wie neemt het initiatief: grondeigenaren/ projectontwikkelaars, regie door gemeente

Betrokken partijen: projectontwikkelaar, Bedrijvenkring Hattem, ondernemers, waterschap Veluwe, Vereniging Landschap en Milieu Hattem, Provincie Gelderland, Regio Noord-Veluwe.

Planfase: initiatieffase

Wanneer: 2011 – 2013 ev

Kosten planfase: kosten ambtelijke uren, de uitvoering is pm, € 100.000,- wordt aangewend voor planvoorbereiding vanuit de liquidatie van het woningschap Zwolle.

100 % dekking voor de realisatie en uitvoering uit de exploitatie door marktpartijen.

Ambtelijke uren:

400 uur per jaar

Project E.2 Herontwikkeling locatie Saturn Petfood

Deze aantrekkelijke locatie nabij het centrum van Hattem kan in de toekomst vrij komen. Dit biedt kansen om het duurzaam te herontwikkelen. Vooral nog heeft het bedrijf geen plannen om het bedrijf te verplaatsen.

Project E.5 Realisatie IJsbaan en herontwikkeling vrijkomende locatie

De huidige locatie van de ijsbaan komt vrij. Deze unieke plek met uitzicht over de uiterwaarden van de IJssel biedt goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe (stedelijke) functies nabij het historisch centrum. Ook is het de vraag waar de nieuwe ijsbaan gaat komen.

A. Herontwikkeling vrijkomende locatie

De gemeente zet in op een sociaal duurzame ontwikkeling van deze locatie (woonzorgzone). Er wordt aangesloten op inrichtingsplannen van "Hattem aan de IJssel" voor wat betreft de beeldkwaliteit.

B. Realisatie IJsbaan

De gemeente beantwoordt de vraag: waar gaat de ijsbaan komen? In beeld is nu een kansrijke locatie ten noorden van de woonwijk in ontwikkeling Assenrade.

Wat gaan we ervoor doen?

A. De gemeente onderzoekt samen met de partners (Driezorg en Triada) wat de mogelijke invulling van het terrein kan worden. Triada krijgt de rol van ontwikkelende partij. De gemeente levert de grond en stelt de kaders voor de ontwikkeling.

B. Onderzocht wordt of realisatie op de voorkeurslocatie mogelijk is. Het plan dient ingepast te worden in het stedelijk uitloopegebied.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting:

Motivatie: duurzame ontwikkeling vrijkomende locatie, zorgvuldige oplossing ijsbaan

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: IJsbaan vereniging, Triada, Driezorg

Planfase: ontwerpfase

Wanneer: 2011 - 2015

Kosten planfase: 5 A PM; 5 B Realisatie van de ijsbaan kost circa € 470.000,-, totale investering inclusief uren is circa € 520.000,-. Dekking van ca € 520.000 inclusief grondverwerving uit de exploitatie Hof van Blom (project 5 A). Als cofinanciering aangemeld via het regio-contract.

Ambtelijke uren:

6 A: Het komende jaar 610 uur

6 B: 500 uur voor de ijsbaan

Cofinanciering: aangemeld via het regio-contract

Project E.6 Woningbouw Assenrade

Samen bouwen aan Hattem in de letterlijke zin. In deze nieuwe wijk in Hattem worden in de komende jaren circa 270 woningen gebouwd. Deze uitbreiding vormt een logische ruimtelijke afronding van de kern Hattem. Er liggen volop kansen voor de realisatie van een divers en aantrekkelijk woonmilieu. In Assenrade wordt extra aandacht besteed aan groen, water, duurzaamheid en cultuurhistorie. Daarnaast is er een specifieke opgave voor de realisatie van betaalbare woningen. Het percentage goedkope woningen in Assenrade ligt boven de norm van het KWP II. Het al vastgestelde (globale) bestemmingsplan Assenrade vormt de basis voor de uitwerking van de deelgebieden.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente is verantwoordelijk voor de exploitatie en ontwikkeling van de openbare ruimte. De gemeente verkoopt ook de vrije kavels in de wijk. Bouwfonds en Triada (VOF Assenrade) ontwikkelen de koop- en huurwoningen en zijn dus verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de opstallen. In 2012 wordt de 1^e fase woonrijp gemaakt en de voorbereidingen worden getroffen voor de 2^e en 3^e fase.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting:

Motivatie: het beschikbaar komen van (betaalbare) nieuwbouwwoningen op de Hattemse markt

Wie neemt het initiatief: Gemeente Hattem

Betrokken partijen: Bouwfonds en Triada

Planfase: uitvoeringsfase

Wanneer: 2011 - 2016

Kosten planfase: realisatie kost 20 miljoen

Ambtelijke uren: uren zitten in exploitatie, het komende jaar wordt 650 uur besteed.

Cofinanciering: Bouwfonds en Triada

landbouw

Project L.1 Gebiedsvisie deelgebied “Polder”

Dit project is opgenomen in het Landschapsontwikkelingsplan Hattem. Dit gebied ten noorden van de Hanzelijn is een gebied in Hattem met een sterk agrarisch karakter. De gemeente staat gedifferentieerde vormen van agrarisch gebruik voor in dit gebied. De stedelijke druk op dit gebied neemt echter nu en in de toekomst, bijvoorbeeld door de aanleg van de Hanzelijn, toe. Dit vraagt om een duidelijke visie op hoe dit gebied als groen en open agrarisch landschap met karakteristieke buurtschappen kan worden behouden en versterkt. Het behouden van een verbinding met de kern Hattem is belangrijk.

Wat gaan we ervoor doen?

De gebiedsvisie wordt vastgesteld en wordt vertaald in uitvoerbare, betaalbare projecten.

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: duurzame ontwikkeling “polder” stimuleren

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: agrariërs, LTO-Noord

Planfase: initiatieffase

Wanneer: 2012 - 2013

Kosten planfase: € 3.000,-- (ambt. uren)

Ambtelijke uren: 32 uur

Cofinanciering: n.v.t.

Project L.2 Visie op ontwikkeling paardenhouderij

Dat de paardensport de afgelopen jaren in populariteit is gestegen blijkt uit cijfers van het CBS en de KNHS (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie) te Ermelo. Gelderland, en dan vooral de Veluwe, wordt wel eens (samen met Brabant) het mekka van de paardensport genoemd. Ook in Hattem is er een toenemende ontwikkeling van zowel de agrarische (fokkerijen) als recreatieve (maneges) paardenhouderij. De gemeente stelt een visie op over hoe zij met deze sector om gaat.

Wat gaan we ervoor doen?

Geen acties in 2011

Gemeentelijk programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Motivatie: duurzame ontwikkeling paardenhouderij

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: paardenhouders, provincie Gelderland

Planfase: initiatieffase

Wanneer: 2013

Kosten planfase: € 5.000

Ambtelijke uren: 100 uur

Cofinanciering: n.v.t.

Recreatie en toerisme

Project R.1 Opwaarderen Apeldoorns kanaal

Voor het Apeldoorns kanaal bestaat de wens deze de komende jaren recreatief aantrekkelijk te maken. Leidend hierin is de gebiedsagenda die is opgesteld door de provincie, waterschap, Hattem en Heerde voor het traject tussen Hattem en Heerde. In Hattem wordt vooral ingezet op maatregelen in de omgeving van het kanaal om deze aantrekkelijker te maken. Het schoonmaken van het kanaal, de grootste maatregel, komt voor rekening van de provincie, Rijkswaterstaat en het waterschap.

Wat gaan we ervoor doen?

Naar aanleiding van een projectenlijst een start maken met de uitvoering. De komende jaren staan de volgende deelprojecten op de rol:

R. 1 a Verbreding van het halfverhard fietspad tussen keersluis en Hattemerbrug;

R.1 b Verkeerskundige maatregelen kanaaldijk: versmallen Kanaaldijk tussen Kloosterweg en Hezenbergersluis, afsluiten voor doorgaand verkeer en geschikt maken voor recreatief fietsverkeer (relatie Hattemerpoort)

R. 1 c Maatregelen bruggen

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: economisch en ecologisch duurzame ontwikkeling

Wie neemt het initiatief: Stuurgroep Apeldoorns kanaal

Betrokken partijen: Stichting Apeldoorns kanaal, gemeente Hattem, provincie Gelderland, waterschap Veluwe, monumentenzorg, Rijkswaterstaat

Planfase: ontwerpfase, uitvoeringsfase

Wanneer: 2011 - 2020

Kosten planfase:

€ 18.000,-- (ambt. uren)

R.1 a € 113.000,--

R. 1 b PM aandeel Hattem

R. 1 c PM bezien wat voor maatregelen nodig zijn

Ambtelijke uren: 60 uur in 2012, 2013, 2014

Cofinanciering:

Aangemeld via het regio contract (40 % alleen uitvoeren bij cofinanciering)

Project R.2 Hattem aan de IJssel

Onder het motto 'Hattem aan de IJssel' is door de gemeente een proces in gang gezet om de schil tussen IJssel/Apeldoorns Kanaal en historisch centrum opnieuw in te richten. Door een betere ruimtelijke structuur te realiseren, waardoor de binnenstad van Hattem wordt verbonden met de uiterwaarden en de IJssel, worden de belevingsmogelijkheden van het water verbeterd.

Wat gaan we ervoor doen?

De uitvoering gebeurt in fasen:

R.2.a. Deze eerste fase is in 2010 gerealiseerd: realisatie Voermanplein en Nieuweweg tot kruising bij de Grote Gracht (2010);

R. 2. b (2011): De tweede fase omvat de herinrichting Nieuweweg tot aan de Stationslaan en herontwikkeling havengebouw ;

R.2. c (na 2012): herinrichting De Bleek (+ bolders+informatiezuil havengebouw) en verkenning mogelijkheden brug over het Apeldoorn Kanaal;

R.2. d (na 2013) Herinrichting Geldersedijk tot rotonde Burg Bijleveldsingel

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: verbinding tussen uiterwaarden en de stad, toeristische entree van Hattem;

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: omwonenden, ondernemers, ontwikkelaars, klankbordgroep Hattem aan de IJssel, Ronduit Hattem

Wanneer: vanaf 2008

Planfase: ontwerp en realisatiefase

Kosten planfase:

R. 2 a fase 1 gerealiseerd

R. 2 b fase 2 geplande realisatie 2011

R. 2 c fase 3 herinrichting De Bleek + infozuil+ bolders haven (2012)

geschat op € 335.000,--, inclusief uren is de totale investering € 400.000,--. De brug (2013) kost ongeveer € 500.000,--, inclusief uren is de totale investering € 590.000,--. Totale investering fase 3 is € 990.000,--.

R. 2 d fase 4 Herinrichting Geldersedijk tot rotonde Burg Bijleveldsingel, kosten pm

Ambtelijke uren:

R. 2 c: 740 uur in 2012 (de Bleek, infozuil, bolders) en 900 uur in 2013 (brug)

Cofinanciering:

R 2 c 40 % Regio-Contract. Slechts indien cofinanciering kan worden gerealiseerd is het interessant dit project uit te voeren.

R 2 d pm

Project R.5 Fietsverbinding Hattem - Heerde

Al jaren bestaat deze wens om via de uiterwaarden een fietsverbinding met gemeente Heerde te realiseren. De uiterwaarden zijn recreatief zeer aantrekkelijk en de gemeente wil ze ook toegankelijk houden voor de recreant. Er is een koppeling met de ontwikkeling van de nevengeul Veessen – Wapenveld en de visie op de uiterwaarden. Er is een relatie met een deelproject van het project Hattermerpoort.

Wat gaan we ervoor doen?

Dit project is opgenomen op de agenda gebiedsontwikkeling Veessen-Wapenveld.

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: verbindingen leggen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem i.s.m. gemeente Heerde

Betrokken partijen: provincie Gelderland

Planfase: ontwerpfase

Wanneer: afhankelijk van voortgang Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld

Kosten planfase: € 400.000,- (100 % programmadirectie Ruimte voor de Rivier, alleen ambtelijke uren Hattem).

Ambtelijke uren: 150

Cofinanciering: programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Project R.6 Herontwikkeling De Marke

R. 6 a. Zwemvoorziening bij de Marke

R. 6 b Kulturhus bij de Marke

Bij dit project gaat het om de realisatie van een zwembad bij het Multifunctioneel Centrum De Marke. De ontwikkeling van een nieuw zwembad nabij de Marke biedt tevens de mogelijkheden om het multifunctioneel centrum in te richten als Kulturhus. Hierdoor ontstaat er een ontmoetingscentrum met extra functies welke bijdraagt aan het voorzieningsniveau van Hattem. Onderdeel van het complex is het centrum voor jeugd en gezin.

Wat gaan we ervoor doen?

R. 6. a De bouw van het zwembad is gestart. Naar verwachting is het zwembad gereed begin 2012.

R. 6 b In de gemeenteraad van juni 2010 is onder voorwaarden een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van het Kulturhus in de Marke. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 300.000,-. De ontwerpfase is in een afrondende fase. De raad dient het ontwerp definitief vrij te geven voor de realisatiefase. Overige uit te werken onderwerpen zijn verder de bestuurlijke/organisatorische vormgeving en de uitwerking van de exploitatie van het geheel. Naar verwachting is het geheel medio 2012 gereed.

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: aanbod zwemmogelijkheid binnen gemeente waarborgen, hoog voorzieningsniveau, verbindingen leggen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: gebruikers De Marke, exploitant, gebruikers de Marke, stichting welzijn Hattem, exploitant

Planfase: R. 6 a) Realisatiefase en R. 6 b) Ontwerpfase

Wanneer: 2010-2011

Kosten planfase:

R. 6 a Uitvoering: € 6.000.000

R. 6 b ontwerpfase € 50.000

R. 6 b Uitvoeringskosten: € 843.000

Ambtelijke uren:

R. 6.b ontwerpfase: 330 uur

R. 6 b Ambtelijk uren uitvoeringsfase: 820

Project R.7 Quick scan Clustervisie voor verblijfsrecreatie Hatterm-Oldebroek

Als onderdeel van het provinciale project Groei en Krimp, ligt in de gemeente Hatterm een groeiclustervisie voor verblijfsrecreatie. Hiervoor is nog geen clustervisie, maar wel een verkenning van de randvoorwaarden vanuit natuur en landschap opgesteld. Als een verblijfsrecreatieondernemer in dit cluster zijn bedrijf zou willen uitbreiden dan is toetsing aan een clustervisie een vereiste. De gemeente gaat de potentiële vraag naar uitbreiding door de in het cluster aanwezige bedrijven te onderzoeken en zo bepalen of een clustervisie wordt opgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?

Samen met gemeente Oldebroek en de provincie verkennen of er onder de recreatieve ondernemers inmiddels een vraag is naar een clustervisie. Er is geen vraag, daarom wordt geen clustervisie opgesteld.

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: de eventuele vraag naar groei accommoderen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hatterm i.s.m. gemeente Oldebroek

Betrokken partijen: ondernemers, provincie Gelderland

Planfase

Kosten planfase: uitgevoerd

Wanneer:

Ambtelijke uren:

Cofinanciering: provincie Gelderland

Project R.8 Herontwikkeling voormalige stortplaats

Deze aantrekkelijke locatie op de Veluwe wordt voorzien van een nieuwe recreatieve of natuur functie. Er bestaan kansen voor ontwikkeling in het kader van de Hattermer poort. Dit biedt kansen om een duurzaam ecologische en economische ontwikkeling te realiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

Geen acties

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: economisch en ecologisch duurzame locatieontwikkeling

Wie neemt het initiatief: gemeente Hatterm

Betrokken partijen: provincie Gelderland

Planfase:

Wanneer: vanaf 2013

Ambtelijk uren: € 5.000,-- (alleen ambtelijke uren)

Cofinanciering: provincie Gelderland / ecologische poort

Project R.9. Wandelroutenetwerk Hattem, Heerde, Oldebroek (klompenpad noord en klompenpad zuid)

Wat gaan we ervoor doen?

Het buitengebied bevat veel historische paden, meerdere routes kunnen beter op elkaar aansluiten en worden dan wandelbaar als grotere routes. In Gelderland en Utrecht worden deze projecten onder de naam klompenpaden gerealiseerd. De wandelroutes dragen bij aan de beleefbaarheid van het landschap en de cultuurhistorie.

Gemeentelijk programma: Cultuur en recreatie

Motivatie: opzet van een wandelroutenetwerk

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem, gemeente Oldebroek, gemeente Heerde

Betrokken partijen: Landschapsbeheer Gelderland

Planfase: ontwerpfase en realisatiefase

Kosten planfase: Realisatie van klompenpad noord en klompenpad zuid kost € 61.420,- per route (2 stuks).

Totale investering inclusief ambtelijke uren

R. 9. a Klompenpad noord: € 73.420,- in 2012

R. 9. b Klompenpad zuid: € 73.420,- in 2013

Wanneer: 2012 en 2013

Ambtelijke uren: 120 uur in 2012 en 2013

Cofinanciering:

Aangemeld voor cofinanciering van 40 % via het Regio contract, voor het project Klompenpad noord geldt een inspanningsverplichting om ook 20 % cofinanciering via Pro-rail te organiseren. Slechts uitvoering indien toekenning subsidie en voor klompenpad noord ook bijdrage pro-rail is gegarandeerd.

Verkeer, Vervoer en waterstaat

Project E.3 Verkeerscirculatie en verblijfsklimaat binnenstad

De Dijkpoort is in 2010 afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Deze afsluiting heeft in 2011 geleid tot het maken van een nieuwe verkeersroute door de binnenstad. In 2012 wordt in aansluiting hierop een openbaar ruimteplan opgesteld met als doel het winkel- en verblijfsklimaat te verbeteren. Hierin wordt het parkeerbeleid, de bereikbaarheid en de inrichting van de openbare ruimte betrokken. Uitgangspunt hierbij is om de binnenstad verkeersluw te maken, voor met name het autoverkeer. Dit proces zal samen met de burgers en ondernemers worden doorlopen.

Wat gaan we ervoor doen?

E.3 In 2011 wordt de planvorming voorbereid. Realisatie vindt dan plaats in 2012 en verder.

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: inspelen op de veranderingen in de verkeerssituatie naar aanleiding van diverse ruimtelijke ontwikkelingen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem i.s.m. gemeente Oldebroek en gemeente Heerde

Betrokken partijen: Rijkswaterstaat, provincie Gelderland

Planfase:

E.3 Initiatieffase

Wanneer:

E.3 Initiatieffase: 2011-2012

Kosten:

E.3 € 15.000,--(2012) kosten verkeersmodellering, technische studies, inhuur stedenbouwkundige

Ambtelijke uren:

E. 3: 250 uur

Cofinanciering: Provincie Gelderland

Project E.4 Station Hattem

De gemeente zet in op een goede bereikbaarheid per openbaar vervoer. Door de komst van de Hanzelijn bestaat de verwachting dat de Veluwelijn een andere status/ karakter krijgt. Dit biedt kansen om de haalbaarheid van een nieuw station aan deze lijn voor Hattem te onderzoeken. Een station komt de ontsluiting van bedrijventerrein Hattemerbroek en Hattem door middel van openbaar vervoer ten goede. Dit station zou moeten aansluiten op de buslijn Apeldoorn – Zwolle. De leefbaarheid en bereikbaarheid van Hattem krijgen een enorm impuls.

Wat gaan we ervoor doen?

Bestuurlijke lobby

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: bereikbaarheid Hattem per openbaar vervoer vergroten

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: ProRail, NS, Provincie Gelderland en Overijssel, gemeente Zwolle

Planfase: initiatieffase

Wanneer: 2010 - 2012

Kosten: bestuurlijke lobby

Ambtelijke uren: -

Cofinanciering: n.v.t.

E.7 Aanleg rotonde Hilsdijk - Zuiderzeestraatweg

Aanleiding is de bereikbaarheid van het aan te leggen bedrijventerrein Hattermerbroek (Hattemse deel).

Wat gaan we ervoor doen?

In overleg met Hattermerbroek BV start de gemeente de planvoorbereiding op, met als doel te komen tot de realisatie van de rotonde.

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: inspelen op de veranderingen in de verkeerssituatie naar aanleiding van de ontwikkeling van bedrijventerrein Hattermerbroek.

Wie neemt het initiatief: Hattermerbroek BV

Betrokken partijen: Gemeente Hattem, Hattermerbroek BV.

Planfase: ontwerpfase

Wanneer: ontwerp: vanaf 2013, realisatie in periode 2013 – 2020. De werkelijke planning hangt af van het verloop van de uitgifte van het terrein.

Kosten: totale investering: € 445.425,--: kosten realisatie € 427.425,--, kosten ambtelijke uren : € 18.000 (Hattermerbroek)

Ambtelijke uren: 180 uur

Cofinanciering: volledig Hattermerbroek

E.8 Aanleg verkeerskruising Zuiderzeestraatweg – Geldersedijk

De hoge ongevallencijfers geven aan dat de kruising onveilig is. De belangrijkste oorzaak is het door rood licht rijden (fietsers en automobilist).

Wat gaan we ervoor doen?

Een onderzoek naar nut- en noodzaak voor de aanpassing.

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: inspelen op de veranderingen in de verkeerssituatie naar aanleiding van diverse ruimtelijke ontwikkelingen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: gemeente Hattem en waterschap, gemeente Zwolle, gemeente Oldebroek, provincie

Planfase: initiatieffase

Wanneer: 2012 initiatieffase,

Kosten: € 10.000 studie (2012), realisatie PM

Ambtelijke uren: 50 uur

Cofinanciering: bij realisatie provincie Gelderland

E.9 Aanleg T-kruising Hattemberbroek - Zuiderzeestraatweg

Aanleiding is de bereikbaarheid van het aan te leggen bedrijventerrein Hattemberbroek (Hattemse deel).

Wat gaan we ervoor doen?

Ter ontsluiting van het industrieterrein Hattemberbroek wordt een T-kruising aangelegd.

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

Motivatie: inspelen op de veranderingen in de verkeerssituatie naar aanleiding van diverse ruimtelijke ontwikkelingen

Wie neemt het initiatief: Hattemberbroek bv

Betrokken partijen: Hattemberbroek bv, gemeente Hattem, gemeente Oldebroek.

Planfase: ontwerpfase

Wanneer: 2013 ontwerpfase, realisatiefase 2013 - 2020 afhankelijk van de uitgifte van het terrein.

Kosten: pm

Ambtelijke uren: pm

Cofinanciering: Hattemberbroek BV

R.4 Fietsverbinding Rozeboomspoor

Het tracé van het Rozeboomspoor is uitermate geschikt om als fietspad te worden ingericht. Deels is dit al zo.

De gemeente breidt dit traject uit als verbinding tussen de kern Hattem en de brug over de IJssel naar Zwolle.

Doel is een recreatief aantrekkelijke verbinding tussen beide kernen.

Motivatie: verbindingen leggen

Wie neemt het initiatief: gemeente Hattem

Betrokken partijen: provincie Gelderland, ProRail

Jaar: 2011

Kosten: gerealiseerd

Ambtelijke uren: 200

Gemeentelijk programma: Verkeer, vervoer en waterstaat

BEGRIPPENLIJST

Actief grondbeleid	Een gemeente, provincie of rijksoverheid die aan actief grondbeleid doet bij het ontwikkelen van locaties, probeert zelf de grond in handen te krijgen en koopt en verkoopt zelf grond. Instrumenten voor actief grondbeleid zijn vrijwillige koopovereenkomsten, het voorkeursrecht en de onteigeningsbevoegdheid.	exploitatieovereenkomst:	de exploitant de voorwaarden overeenkomt waaronder zij onroerende zaken in het exploitatiegebied in exploitatie brengt of daaraan medewerking verleent
anterieure overeenkomst	Overeenkomst tussen gemeente en particuliere eigenaar over grondexploitatie, gesloten vóór de vaststelling van een planologische maatregel.	exploitatieplan	Met de invoering van de nieuwe Grondexploitatiewet, hebben gemeenten er een sturingsinstrument bij: het exploitatieplan. Het is bedoeld als stok achter de deur voor kostenverhaal in die gevallen waarin het niet lukt om met een private exploitant tot een (exploitatie)overeenkomst te komen.
binnenplanse verevening	De op grond van een exploitatieplan toe te passen omslagmethode van kostenverhaal, waarbij rekening wordt gehouden met tussen bouwpercelen bestaande verschillen in uitgifteprijs en inbrengwaarden.	grondexploitatiewet	Het wetsvoorstel Grondexploitatiewet was een voorstel tot wijziging van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Het wetsvoorstel voegde daar de nieuwe afdeling 6.4 over de grondexploitatie aan toe. Het is tegelijk met de nieuwe Wro op 1 juli 2008 in werking getreden. Doelstelling van afdeling 6.4 van de Wro is een goede regeling voor kostenverhaal en enkele locatie-eisen bij particuliere projectontwikkeling. Er is gekozen voor een gemengd stelsel voor kostenverhaal bij grondexploitatie, dus zowel een privaatrechtelijk als een publiekrechtelijk spoor.
bovenplanse verevening	het, naast de kosten, bijdragen vanuit winstgevend exploitatiegebieden ter (gedeeltelijke) dekking van een tekort in de grondexploitatie in een ander exploitatiegebieden	kostenverhaal	Het verhalen van de kosten van grondexploitatie van een gebied over de verschillende eigenaren in het gebied'. Kosten van grondexploitatie zijn onder andere de kosten van het bouwrijp maken van een locatie. Om in de praktijk te beoordelen of de te maken kosten verhaald kunnen worden, gelden drie toetsingscriteria: 1) Profijt, 2) Toerekenbaarheid, 3) Proportionaliteit.
bovenwijkse (meerwijkse) voorziening	Voorziening, die van nut is voor het exploitatiegebied en voor één of meer andere gebieden	onverschuldige betaling	De wet spreekt over onverschuldige betaling als zonder rechtsgrond een goed aan een ander is gegeven. Is daar van sprake dan kan dat goed, als onverschuldig betaald, worden teruggevorderd.
bouwclaimovereenkomst	Volgens dit model draagt de private partij grond over aan de gemeente, de gemeente maakt deze grond bouwrijp en geeft de gronden uit. De private partij verbindt hier voorwaarden aan. De belangrijkste is het recht op koop van een aantal kavel waarop zij mogen bouwen.		
exploitatiegebied:	Als zodanig aangewezen gebied in het exploitatieplan		

De overeenkomst waarin de gemeente met

posterieure overeenkomst	Overeenkomst tussen gemeente en particuliere eigenaar over grondexploitatie, gesloten na de vaststelling van een exploitatieplan
privaatrechtelijk spoor	Privaatrechtelijk wil zeggen dat betrokken partijen onderling tot overeenstemming komen op basis van vrijwillige samenwerking. De afspraken worden vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst.
publiekrechtelijk kostenverhaal	Als een gemeente er niet in slaagt met alle particuliere eigenaren in een gebied een overeenkomst te sluiten over grondexploitatie, moet de gemeente publiekrechtelijk kosten verhalen bij partijen waarmee niet gecontracteerd is. Het publiekrechtelijk instrument voor het kostenverhaal is dus aanvullend en werkt als stok achter de deur. Het instrument treedt bij bouwlocaties in de plaats van de baatbelasting. Het instrument is alleen van toepassing bij een viertal besluiten: 1) een bestemmingsplan; 2) een wijziging van een bestemmingsplan; 3) een projectbesluit of 4) een projectbesluit in afwijking van een beheersverordening.
structuurvisie Wro	Een structuurvisie is een door de gemeenteraad, provinciale staten of door de minister van VROM vastgestelde nota waarin voor een gebied een samenhangende visie is vastgelegd op het te voeren ruimtelijk beleid.

BIJLAGE 1 INGETROKKEN BELEIDSDOCUMENTEN

De structuurvisie en de bijbehorende uitvoeringsparagraaf vervatten het nieuwe ruimtelijk beleid van de gemeente Hattem.

Door vaststelling van de structuurvisie vervallen de volgende (oude) ruimtelijke beleidsdocumenten.

- Landschapsbeleidsplan Gemeente Hattem (DHV, vastgesteld door de raad d.d. 20 februari 1995)
- Ruimtelijk Ontwikkelingsmodel (Witpaard, vastgesteld door de raad 6 juli 2000)
- Visie Wonen in Hattem tot 2018 (Witpaard concept versie 2004, vaststellingsprocedure niet afgerond)

